

Ad forslag til lov om erhvervelse af landbrugsejendomme.

Selv om det af bemærkningerne til forslaget fremgår, at de i § 3 indeholdte bestemmelser ikke tilsigter en ændring af den nuværende administrative praksis, må Rådet anse det for overordentlig betænkeligt, at erhvervelse af landbrugsejendomme med henblik på udnyttelse af forekomster i jorden og til industribyggeri gøres afhængigt af et administrativt skøn.

Det drejer sig i begge tilfælde om meget langsigtede dispositioner, der er afgørende nødvendige af hensyn til virksomhedernes udvikling, men om hvis aktuelle nødvendighed der ofte vil kunne diskuteres, fordi det i mange tilfælde ikke vil være muligt at fastsætte bestemte tidsfrister for arealernes udnyttelse til de pågældende formål.

Rådet skal derfor henstille, at de bestemmelser i § 3, der giver landbrugsministeren mulighed for at forhindre erhvervelse til disse formål, slettes, idet det vil medføre en besværlig administration, som i betragtning af disse købs omfang forekommer unødvendig. Man skal i denne forbindelse i øvrigt påpege, at arealerhvervelser med henblik på udnyttelse af naturforekomster i jorden i vidt omfang ikke vil forhindre, at jorden efter udnyttelsen overgår til anvendelse som landbrugsjord.

Rådet skal endvidere påpege, at man finder de i denne paragraf indeholdte retningslinjer for dispensation for at være for snævre, idet de ikke åbner mulighed for, at industrivirksomheder, som benytter landbrugsprodukter som råvarer, kan erhverve arealer til råvareproduktion, ligesom de heller ikke giver adgang til køb af landbrugsejendomme med det formål at gennemprøve og udvikle landbrugsmaskiner. Jorderhvervelser til sådanne formål er ikke af stort omfang, men den produktion, der foregår på disse arealer, er af stor økonomisk betydning for virksomhederne, dels fordi det drejer sig om en stødpudeproduktion, hvorigennem virksomhederne i et vist omfang kan afbøde økonomisk tab, som skyldes klimatisk bestemte udsving i høstudbyttet, og dels fordi produktionen på disse ejendomme spiller en stor rolle for udviklingen af rationelle dyrkningsmetoder og hensigtsmæssige sorter. I betragtning heraf og specielt under hensyn

til, at der fra flere sider lægges vægt på, at de råvareforbrugende industriens produktion udvides, skal Rådet henstille, at der foretages sådanne ændringer i § 3, at det bliver muligt for industrivirksomheder at erhverve landbrugsjord til disse formål.

Ad forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerung af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven.

Det fremgår af forslaget § 7, at det er hensigten at give staten forkøbsret til erhvervelse af jord såvel til offentlige anlæg som til videresalg til praktisk taget alle tænkelige formål. Rådet må principielt mene, at denne bestemmelse, specielt i betragtning af at der ikke skal ske tinglysning af forkøbsretten, giver det offentlige for stor bemyndigelse, idet den giver det offentlige adgang til at hindre nogle private dispositioner selv i tilfælde, hvor formålet kun er at sikre det offentliges mulighed for at kunne tilvejebringe et udbud til dækning af forventede private behov — som muligvis aldrig bliver aktuelle. Rådet skal derfor principielt henstille, at det offentliges forkøbsret, såfremt den anses for nødvendig, indskrænkes til at omfatte arealer, som agtes udnyttet til offentlige anlæg, herunder almene rekreative områder.

Rådet skal i denne forbindelse specielt påpege, at man må anse det for i allerhøjeste grad uheldigt, hvis den foreslåede forkøbsret udnyttes til at erhverve arealer, der indeholder sådanne råstofforekomster, som er nødvendige for cementindustrien, kalk- og kridtindustrien, teglindustrien og dermed beslægtede industrier, for at videresælge arealerne til formål, som ligesåvel kunne tilgodeses på andre arealer. Man skal i denne forbindelse også pege på de urimelige forhold, der kan opstå, hvor det offentlige udnytter forkøbsretten til erhvervelse af erhvervsjendomme, idet der herved, navnlig i betragtning af de bestemmelser, der indeholdes i § 8, stk. 3, kan påføres ejerne meget betydelige tab, fordi de formuegoder, der ikke omfattes af forkøbsretten, kan blive praktisk taget værdiløse ved frasalgs af en del af ejendommen.

Såfremt Rådets primære henstilling om, at forkøbsretten begrænses til at kunne udnyttes til ganske bestemte formål, ikke kan